

Den første danske guide til hajer og rokker er blevet opdateret og udgives nu også på engelsk

Schiønning, Mette K.

Publication date:
2025

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Schiønning, M. K. (2025). Den første danske guide til hajer og rokker er blevet opdateret og udgives nu også på engelsk. DTU Aqua.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Den første danske guide til hajer og rokker er blevet opdateret og udgives nu også på engelsk

---

TORSDAG 20 FEB 25 |

Haj- og rokkeguiden fra DTU og KU skal hjælpe biologer, fiskerikontrollører, fiskere og andre med at artsbestemme hajer og rokker i danske og tilstødende farvande. Den danske udgave, som udkom sidste år, er blevet opdateret, og guiden findes nu også på engelsk, så den forhåbentlig kan bruges i hele Nord- og Vesteuropa.

Der er registreret 35 arter af hajer og rokker i danske farvande, ifølge Fiskeatlasset. Nogle af de mest almindelige i Danmark er pighaj (*Squalus acanthias*), sømrokke (*Raja clavata*), tærbe (*Amblyraja radiata*) og småpletlet rødhaj (*Scyliorhinus canicula*).

Det kan være svært at artsbestemme hajer og rokker, men det er vigtigt at kunne, både i den videnskabelige dataindsamling og i fiskerikontrollen og fiskeriet. Pålidelige data om bestandenes tilstand

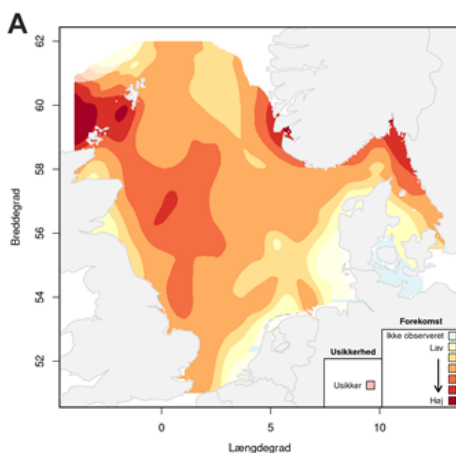
og udbredelse er nemlig afgørende for at kunne beskytte sårbare arter.

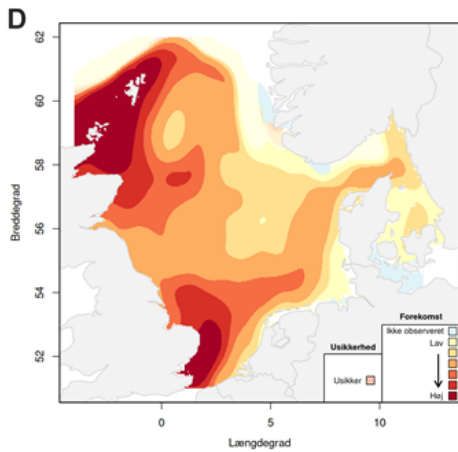
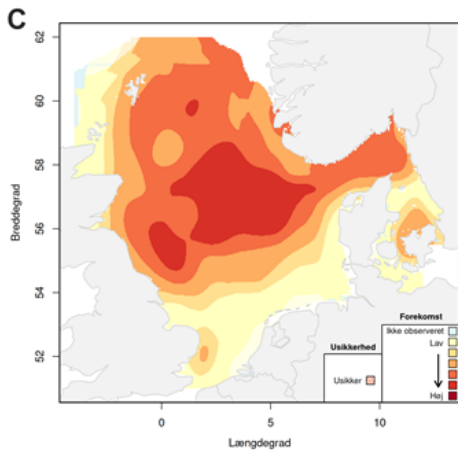
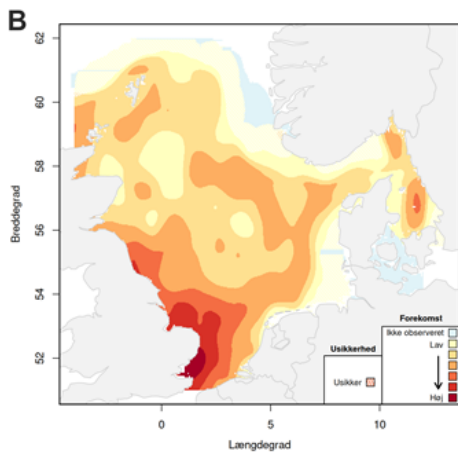
For at gøre artsbestemmelserne i Danmark mere sikre og korrekte udgav DTU Aqua i 2024 "En guide til hajer og rokker i danske og tilstødende farvande" i samarbejde med de forskere fra Københavns Universitet, der står bag Fiskeatlas.

Guiden er nu blevet opdateret med nye udbredelseskort, der viser arternes forekomst (de farvede områder; Figur 1), og hvor de potentielt også kan forekomme (de skraverede områder; Figur 1). Udbredelseskortene er baseret på data fra videnskabelige bundtrawlundersøgelser af fiskebestanden udført af forskningsskibe i Nord- og Vesteuropa i perioden 1986-2023. Data er analyseret ved brug af en såkaldt spatio-temporal-model, hvor både rumlige og tidsmæssige aspekter kombineres for at få en bedre forståelse af fiskenes udbredelse.

Desuden er guiden blevet oversat og udgivet på engelsk – A guide to sharks and skates in Danish and adjacent waters. Det er håbet, at den engelsksprogede version kan hjælpe ikke-dansktalende i og uden for Danmark med at forbedre artsbestemmelsen af hajer og rokker i Nord- og Vesteuropa.

Guiden består af artsbeskrivelser af 14 hajer og 16 rokker, hvori man kan læse om deres kendetegn, biologi, forvekslingsmuligheder, habitat og udbredelse. De resterende haj- og rokkearter er undladt i guiden, da de er så sjældne, at fangster er usandsynlige.

Figur 1: Udpluk af nye og opdaterede udbredelseskort fra guiden. Kortene viser forekomsten af (A) pighaj *S. acanthias*, (B) sømrokke *R. clavata*, (C) tærbe *A. radiata* og (D) småpletet rødhaj *S. canicula* i danske og tilstødende farvande. Farvenuancerne fra lysegul (lav) til mørkerød (høj) indikerer, hvor hyppig arten er i det givne område. Udbredelseskort: Tobias K. Mildemberger.

Sårbare og langsomt voksende arter

Hajer og rokker (også kaldet bruskfisk) gyder ikke tusindvis af æg ud i vandmasserne, som de fleste benfisk, hvor forplantningsstrategien handler om kvantitet frem for kvalitet. Bruskfisk, som kan være

gradvide fra et halvt år til knap to år, lægger derimod enten æg enkeltvist adskillige gange i løbet af året eller føder et kul levende unger hvert eller hvert andet år. Mange hajer og rokker er også relativt gamle, før de kønsmodner.

I og med at mange bruskfisk vokser langsomt og har lav frugtbarhed, er de også særligt sårbare over for fiskeri og andre menneskeskabte påvirkninger som f.eks. ødelæggelse og forringelse af levesteder og klimaforandring. Men uanset graden af de enkelte arters bevaringsstatus, er det afgørende, at fangstdata på bruskfisk fra fiskeriet og forskningstogter indrapporteres præcist på artsniveau, så bestandene kan overvåges og forvaltes effektivt.

Forvekslingsmuligheder blandt rokker

I de danske og tilstødende farvande lever der flere rokkearter, som kan være svære at skelne fra hinanden.

Det er især de "plettede" rokker som pletrokke (*Leucoraja naevus*), storplettet rokke (*Raja montagui*), småplettet rokke (*Raja brachyura*), sømrokke (*Raja clavata*) og tærbe (*Amblyraja radiata*), som er komplicerede at artsbestemme (Figur 2) samt de "store" rokker/skader som dværgskade (*Dipturus batis*), storskade (*Dipturus intermedius*), plovjernsrokke (*Dipturus oxyrinchus*), sortbuget rokke (*Dipturus nidarosiensis*) og hvidrokke (*Raja lintea*) (Figur 3).

Figur 2: De "plettede" rokker fra venstre mod højre: sømrokke (*R. clavata*), tærbe (*A. radiata*), pletrokke (*L. naevus*), småplettet rokke (*R. brachyura*) og storplettet rokke (*R. montagui*). Fotos fra guiden.

Figur 3: De "store" rokker/skader fra venstre mod højre: dværgskade (*D. batis*), storskade (*D. intermedius*), plovjernsrokke (*D. oxyrinchus*), sortbuget rokke (*D. nidarosiensis*) og hvidrokken (*R. lintea*). Fotos fra guiden.

Download guiden

- Download "En guide til hajer og rokker i danske og tilstødende farvande" (dansk)
- Download "A guide to sharks and skates in Danish and adjacent waters" (engelsk)

Af Mette K. Schiønning, DTU Aqua. Institut for Akvatiske Ressourcer.

Læs mere

- Fiskeatlas, Statens Naturhistoriske Museum (2025). Artstekster
- Schiønning, M. K. (2024). Første danske guide til hajer og rokker i farvandene omkring Danmark
- Schiønning, M. K. (2023). Pighajens biologi (*Squalus acanthias*)
- Schiønning, M. K. (2023). Sømrokkes biologi (*Raja clavata*)
- Trap-Lind, A. (2023). Hajer og rokker i Danmark er blevet kortlagt ud fra deres DNA
- IUCN's rødlistede arter

Fakta om hajer og rokker

Man kender til ca. 540 hajararter og ca. 665 rokkearter på verdensplan, men der eksisterer formentlig en del uopdagede arter – især i dybhavet.

Verdens mest artsrige områder for hajer – de såkaldte hotspots – er Australien, Indien og Japan, der huser op til 61 % af alle hajararter.

I Europa findes der næsten 150 hajararter. Det svarer til omkring 27 % af det samlede antal af hajararter, hvilket placerer Europa blandt verdens top-20 mest biodiverse hotspots for hajer. Deriblandt er ca. 24 endemiske arter, dvs. arter, der ikke findes andre steder i verden.

De fleste tænker formentlig på store, karismatiske arter som hvidhajen (*Carcharodon carcharias*), hvalhajen (*Rhincodon typus*) og djævlerokken/mantarokken (f.eks. *Mobula birostris*), når man taler om hajer og rokker, men langt de fleste af arterne bliver maks. to meter lange og vejer under 10 kg. Det gælder også i Danmark, hvor de fleste af arterne ikke bliver længere end 1-2 meter.

